

כאייל תערוג

פרשת שבוע לעילוי נשמת אייל מבורך מויטא הי"ד

בס"ד

פרשות אחרי מות - קדושים

פרשת 'אחרי מות' פותחת בפסוק: "וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי-ה', וַיָּמָתוּ". לאחר מותם של נדב ואביהוא, בהקריבם אש זרה במשכן ביום חנוכתו, הקב"ה מורה למשה כיצד צריך להתנהג בבית המקדש – כיצד להיכנס אל הקודש. עיקרה של הפרשה הוא עבודת הכהן הגדול בבית המקדש ביום הכיפורים.

נשאלת השאלה, כיצד קשורה עבודתו של הכהן הגדול אל המציאות שלנו ומה יש לנו ללמוד ממנה. בעיני, הפרשה מתחברת לזמן הקדוש והמיוחד הזה בשנה, ממש מסכמת את חג הפסח, ימי הזיכרון והעצמאות שלנו ונותנת מבט קדימה לחג מתן תורה. מבט זה חשוב מאוד לחיינו-המלחמה הבלתי נגמרת שלנו להבחין ולהבדיל בין הטוב לרע תוך קידוש והעלאת הטוב על נס, בחיינו בעולם הזה.

עולם, שנה, נפש

עבודת הכהן הגדול היא אחד הדברים המורכבים יותר בתורה. היא כוללת הרבה עניינים ופרטים. ידוע לנו מספרי הקבלה שהעולם מורכב משלושה מרכיבים: עולם, שנה, נפש - ר"ת עשן. יש את המסגרת של המקום, שזה עולם, יש את מסגרת הזמן, שזו השנה, ויש את מסגרת האדם, שזו הנפש. כל דבר במציאות מורכב משלושת אלה. השיא של חיבור שלושת מרכיבי המציאות קורה ביום הכיפורים, בקודש הקדושים, כאשר נכנס לשם הכהן הגדול. הכהן הגדול הוא הנפש הגבוהה ביותר שעושה את העבודה עבור כל הנפשות, עבור כל העולם. קודש הקדושים הינו המקום הכי מקודש במסגרת העולם, ויום הכיפורים הוא היום הכי מקודש בשנה, יום שקובע כל מה שיהיה בכל השנה. יוצא מכך, שעבודתו של הכהן הגדול ביום הכיפורים מאגדת בתוכה את כלל המציאות וחשוב מאוד להבין בדיוק מה קורה שם.

"וחי בהם"

הוא אחד המושגים המרכזיים בפרשה. התורה והמצוות מכוונות לחיים בעולם הזה ולא לחיי העולם הבא. היהדות שמה דגש על החיים האנושיים, על המציאות כפי שאנו מכירים אותה. לכן, אם יש מצב של סכנת חיים, כל המצוות מתבטלות שכן החיים הם מעל למצוות. אנחנו לא 'רצים' לעולם הבא שכולו טוב, אלא מאמינים בטוב שיש בעולם הזה. היהדות לא מתקיימת בעולם אחר, אידיאלי, אלא בעולם הזה על כל חסרונותיו ופגמיו ועם כל הטוב והאפשרויות שגלומות בו.

בפרשה כתובה כמה פעמים האזהרה שלא לעשות כחוקי העמים השכנים- מצרים ועמי כנען. התורה אוסרת מעשים מסוימים שהיו נהוגים בארץ מצרים ובארץ כנען.

התורה אומרת לנו כאן מסר חשוב וברור אבל קשה מאוד לביצוע. הנורמות חברתיות שסביבנו לא תמיד נכונות וטובות ואנחנו צריכים להתאמץ להתנהג אחרת ולהבדיל בין הטוב והרע.

כשאנחנו נתקלים בכאלה, הכי נכון לעצור, לא לקחת חלק, לא להיות כמו כולם, זה מאוד קשה ולא תמיד מקובל אבל זה מה שמצופה מאיתנו.

בני העם היהודי תמיד היו שונים בהתנהלותם, עם אמירה ברורה שלא כל נורמה חברתית היא נכונה, טובה ומוסרית. לא כל מה שכולם עושים מחייב גם אותי.

המלחמה – היא ההפרדה בין טוב ורע

הכהן היה עורך ממש הפרדה עבור כל ישראל, מלחמה של הטוב ברע, מלחמה בכל הכוחות החיצוניים. לכן יש עניין של שני גורלות, שני שעירים (עיזים), זהים במראה, אחד קורבן להשם ואחד קורבן לעזאזל. בעבודתו, הכהן עשה הפרדה גמורה בין הטוב והרע. כל השנה זה מטושטש, לא יודעים להבחין בין טוב ורע. ויום כיפור הינו יום הבהירות. השעירים שנבחרו בגורל,

כאייל תערוג

פרשת שבוע לעילוי נשמת אייל מבורך מנימו הי"ד

מי לטוב ומי לרע, הם הביטוי להפרדה המוחלטת.

פרשת קדושים

היא אחת הפרשות המרובות ביותר במצוות. היא כוללת רשימה ארוכה של מצוות עשה ולא תעשה. מי שינסה למצוא מכנה משותף בין כל המצוות יתקשה לחבר בין קרבנות, מתנות עניים, כיבוד הורים, חגים ועוד. אפשר להסביר שהמפתח נמצא בכותרת הפרשה המגדירה מעין מטרה, אידיאל וציפייה עבור כלל עם ישראל - להיות קדושים! ואחר כך מפורטת הדרך אל אותה מטרה שמתגלמת ברשימת מצוות ארוכה. כשעוברים על הרשימה מגלים שהיא כוללת מצוות מאוד ארציות, חברתיות כמו "לפני עיוור לא תיתן מכשול", "והדרת פני זקן", "איש אימו ואביו תיראו" ועוד.

לכן דווקא המכנה המשותף שאפשר למצוא בכל המצוות הוא שהן נוגעות בכל תחומי החיים של כל אחד ואחת. כי חיי קדושה הם חיים שבאים לידי ביטוי בצדקה, בחגים, במשפחה, בחברה, ביחס לחלשים ועוד. הכותרת "קדושים תהיו" היא כותרת שדורשת מאיתנו, היא כותרת שמצפה מאיתנו, והיא כותרת שמאמינה שאנחנו יכולים!

הדרך לקדושה

דרך זו לא עוברת דרך חוויות רוחניות עילאיות ולא דרך מעשי שיא מיוחדים. היא לא דורשת להיות "סופרמן" ולא בעלי יכולות חריגות, אלא כל אדם באשר הוא אדם יכול להיות קדוש על ידי מעשים יומיומיים, אנושיים. בלי כוחות-על, אלא רק ע"י כוח רצון אנושי והתמדה.

זו אמירה מאוד משמעותית של התורה לגבי הציפיה והדרישה מהאדם האומרת דבר אחד וחשוב מאוד שציווי הקדושה מכוון לכולם! לא ליחיד סגולה, לא לנבחרים בלבד, אלא כל אחד ואחת יכולים להיות בקדושה. כל אחד ואחת יכולים להיות קדושים-מיוחדים!

זכיתי להכיר את איל ז"ל בנערותו יחד במושב וכחניך בסניף ובעת שירותנו הצבאי כחיילים ומפקדים כאשר דיברנו וחלקנו חוויות ותחושות בשבתות על השירות המקביל בצנחנים. אייל בעיני הוא סמל ל"חי בהם" - לחיות חיים מלאים ומשמעותיים להאמין בטוב ולדאוג שכך יהיה. בהיותו מדריך, מתנדב פעיל בגמ"חליאל, בשליחות בבולטימור, בחינוך חייליו ובעוד רבות מפועלו. רבים הסיפורים שאני שומע עליו מחברים ומפקדים משותפים בהתייחסותו לחייליו ועמיתיו לפיקוד. ועל כמה דאג להבין את הצורך להבדיל בין הטוב לרע תוך הבנה אמיתית כפי שכתב לעצמו ב"אולר" שלו "בשביל מה אני נלחם" מתוך הבנה אמיתית מהו קדוש ולקיים בכך את הציווי "קדושים תהיו", לא מתוך נקמה, יהירות או רצון להיות "סופרמן", אלא כאדם ומפקד פשוט שרוצה לקחת חלק פעיל ולהשפיע על כלל עם ישראל בזמן הקשה בו הוא נמצא.

אנו נמצאים בעיצומם של ימי ספירת העומר. בשבת זו אנו סופרים 27 ימים לעומר שהם "יסוד שבנצח". מידת הנצח דורשת שאיפה של דביקות במטרה באמצעות עבודה אמיצה בצורה ברורה ויעילה בהתמדה מלאה. עם זאת יש לגשת לעבודה בהרגשת אחריות ומחויבות בביטחון בה' שיעזור לנו להשיג את המטרה.

כזו היתה רוחו של אייל ז"ל.

יהי רצון שנזכה לשאוב ממנה כולנו.

ערן צור